

Метод оцінки вартості життєвого циклу в публічних закупівлях

м. Київ

12.09.2023

Циркулярні публічні закупівлі

Циркулярні публічні закупівлі – це підхід до екологізації закупівель, який визнає роль, яку державні органи можуть відігравати в підтримці переходу до кругової економіки. Циркулярні закупівлі можуть бути визначені як процес, за яким державні органи закупають роботи, товари або послуги, які спрямовані на створення закритих енергетичних та матеріальних циклів у ланцюгах постачання, з мінімізацією, і в найкращому випадку уникненням негативного впливу на навколишнє середовище та утворення відходів протягом всього їх життєвого циклу.

Моделі циркулярних закупівель рівня «Продукт»:

1. Матеріали в продукті можуть бути ідентифіковані.
2. Продукти можуть бути розібрані після використання.
3. Матеріали придатні для вторинного використання.
4. **Ресурсоефективність та Загальна вартість використання (ТСО).**
5. Вторинно використані матеріали

Циркулярні закупівлі спрямовані на те щоб уникнути негативного впливу на природу, або, хоча б, мінімізувати його

Концепція вартості життєвого циклу (Life Cycle Costing/Total Cost of Ownership)

Вартість життєвого циклу – це концепт, який передбачає послідовне визначення та оцінку всіх значущих витрат, які будуть понесені на всіх етапах існування продукту. Це можуть бути витрати на планування, проектування, виготовлення, монтаж та налагодження, експлуатаційні витрати (наприклад на паливо або електроенергію), технічне обслуговування та планові ремонти, екологічні витрати та витрати на завершення експлуатації (утилізацію)

Life Cycle Costing – вартість витрат, які будуть понесені **протягом всього життєвого циклу товару.**

Total Cost of Ownership – вартість витрат, які будуть понесені конкретним власником товару **протягом володіння цим товаром.**

Концепція вартості життєвого циклу є важливим елементом циркулярної економіки

Оцінка вартості закупівлі із використанням концепції життєвого циклу

Вартість життєвого циклу в закупівлях – це спосіб розрахунку та порівняння реальної вартості тендерних пропозицій з урахуванням часу використання предмета закупівлі та витрат, необхідних для експлуатації відповідних товарів протягом періоду володіння та користування.

В загальних рисах **вартість життєвого циклу** (LCC) покриває наступні витрати протягом життєвого циклу товару, послуги чи роботи:

1. Витрати, пов'язані з придбанням.
2. Витрати на використання, такі як споживання енергії та інших ресурсів.
3. Витрати на обслуговування.
4. Витрати на закінчення терміну експлуатації, такі як витрати на збір та переробку.

Використання LCC ефективно для товарів, які вимагають суттєвих витрат протягом їх використання.

Оцінка вартості закупівлі із використанням концепції життєвого циклу

Стаття 29 Закону «Про публічні закупівлі»

Оцінка тендерних пропозицій/пропозицій проводиться автоматично електронною системою закупівель на основі критеріїв і методики оцінки, зазначених замовником у тендерній документації/оголошенні про проведення спрощеної закупівлі, шляхом застосування електронного аукціону.

Критеріями оцінки є:

1) ціна; або

2) **вартість життєвого циклу**; або

3) ціна разом з іншими критеріями оцінки, зокрема: умови оплати, строк виконання, гарантійне обслуговування, передача технології та підготовка управлінських, наукових і виробничих кадрів, застосування заходів охорони навколишнього середовища та/або соціального захисту, які пов'язані із предметом закупівлі.

Невичерпний перелік товарів, для яких є ефективним використання LCC:

- Автомобілі, в тому числі великовантажні та спецтранспорт;
- Побутова техніка, яка споживає електроенергію та інші ресурси (БФП та принтери різного призначення, кондиціонери тощо)
- Дизельні та бензинові генератори;
- Акумуляторні ліхтарі;
- Машини різної номенклатури;
- Газогенератори;
- Врубові та тунелепрохідні машини;
- Шини для транспортних засобів;
- Комунікаційне обладнання.

Де вже застосовується LCC:

1. Ця практика поширена в ЄС.
2. Вже впроваджена в нормативне поле публічних закупівель в Україні.
3. Використовується великими приватними компаніями в Україні, такими як: Metinvest, DTEK, ArcelorMittal

Оцінка вартості закупівлі із використанням концепції життєвого циклу

Вартість життєвого циклу – це спосіб розрахунку та порівняння реальної вартості тендерних пропозицій з урахуванням часу використання предмета закупівлі та витрат, необхідних для експлуатації відповідних товарів протягом періоду володіння та користування.

В загальних рисах **вартість життєвого циклу** (LCC) покриває наступні витрати протягом життєвого циклу товару, послуги чи роботи:

1. Витрати, пов'язані з придбанням.
2. Витрати на використання, такі як споживання енергії та інших ресурсів.
3. Витрати на обслуговування.
4. Витрати на закінчення терміну експлуатації, такі як витрати на збір та переробку.

Використання LCC ефективно для товарів, які вимагають суттєвих витрат протягом їх використання.

Можливості, які надає закупівельнику використання методу оцінки вартості життєвого циклу

1. Значно більш точна оцінка ринку товарів, які плануються для придбання на етапі планування закупівель.
2. Можливість використати метод як модель, яка дозволить об'єктивніше оцінити альтернативи при виборі товарів.
3. Врахування екологічних характеристик та характеристик ефективності товару, в тому числі енергоефективності.
4. Можливість моделювання майбутніх витрат при використанні товару для планування діяльності підприємства або організації, в тому числі фінансового планування.
5. Більш об'єктивна оцінка пропозицій під час закупівлі, можливість обрати економічно ефективнішу продукцію й продукцію з кращими характеристиками, не обмежуючи вибір тільки ціною придбання.

Використання методу оцінки вартості життєвого циклу надає закупівельнику цілу низку переваг

Обмеження використання методу оцінки вартості життєвого циклу

1. Більша складність використання методу, порівняно із традиційною оцінкою за простою вартістю придбання товару.
2. Необхідність витрат додаткових зусиль закупівельників при складанні тендерної документації та роботі з ринком для залучення потенційних постачальників.
3. Недостатнє поширення інформації про метод та навчання його використанню.
4. Невеликий досвід його використання.
5. Загальна новизна методу для публічних закупівель в Україні, пов'язані із цим можливі помилки при його використанні.

Головним обмежуючим фактором при використанні методу є його неопанованість та відносна складність

Підприємства, які провели **пілотні закупівлі** із використанням методу оцінки вартості життєвого циклу:

✍ ПАТ “Укрпошта”

✍ ПАТ “Укрзалізниця”

✍ ПАТ “НЕК Укренерго”

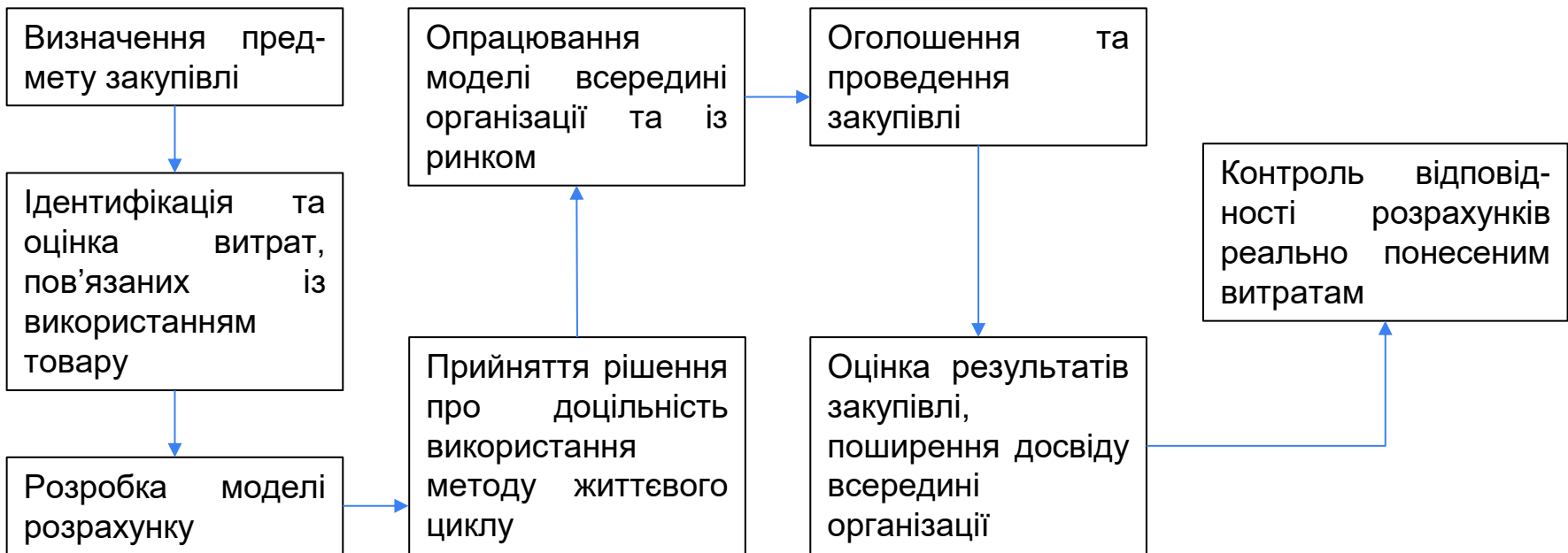
УКРЕНЕРГО

✍ Департамент патрульної поліції
Національної поліції України

ПАТРУЛЬНА
ПОЛІЦІЯ

Схема закупівлі із використанням методики оцінки вартості життєвого циклу

Дякуємо за увагу

